

2014. – № 2. – 501 с.

5. Козюбра М. І. Загальнотеоретичне правознавство, верховенство права та Україна / М. Козюбра // Збірник наукових статей. – К.: Дух і літера, 2013. – 608 с.

УДК 340.1(043.2)

Юрченко Я. Ю., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Головка С. Г., к.і.н., доцент

ЯРОСЛАВ МУДРИЙ – ВИДАТНИЙ ДЕРЖАВОТВОРЕЦЬ

Часи Ярослава Мудрого увійшли в історію вітчизняного державотворення як період розквіту Руської Землі, піднесення її економічної і політичної могутності, поширення християнської віри, її світогляду, становлення цивілізованого суспільства.

Актуальний заповіт Ярослава Мудрого проповідував єдність, працю на користь своєї землі, відстоював право на свою землю і заперечував зазіхання ворогів – варягів. Він підказує, як треба жити і сьогодні, бо мудрість – вічна, вона не змінюється з часом. Це означає, що заповіт Ярослава не втратив важливості й на сучасному етапі розвитку держави.

Князь Ярослав Володимирович (Ярослав Мудрий) – один з найвизначніших державних діячів Київської Русі, яка за роки його правління досягла апогею свого розвитку. Він розширив і зміцнив її кордони, що простяглись від Балтійського до Чорного морів та від річки Оки до Карпатських гір. Було засновано низку великих міст по всій Русі, а також розбудовано столицю – древній Київ [1].

За часів князювання Ярослава Руська держава досягла апогею в політичному, економічному і культурному розвитку. Всі свої зусилля князь Ярослав зосередив на розв'язанні проблем внутрішньої розбудови держави. За це історики називають його «князем-будівничим», «князем - просвітителем».

Жорстоко розправившись з тими, хто чинив йому опір, Ярослав відновив централізацію держави. Крім того, він удосконалив державний апарат, пом'якшивши данину, що дало поштовх до пожвавлення розвитку сільського господарства та промислів.

Основним вектором у зовнішній політиці залишався візантійський. З Візантією спочатку встановилися дружні стосунки, але зміни, що відбулися у русько-візантійській політиці, стали причиною походу проти Візантії у 1043 р. Він був невдалим і фактично став останнім візантійським походом русичів. Ярославові вдалося встановити хороші

відносини з рядом європейських країн: Німеччиною, Францією, Норвегією, Угорщиною, Польщею та ін.

Одночасно внутрішньополітичне становище досягло певної стабільності, адже князь багато уваги приділяв внутрішнім проблемам держави. Змінився вигляд Києва, і він по праву міг суперничати з Константинополем. Головний в'їзд до міста прикрашали Золоті ворота, а архітектурною перлиною Києва стала Софія Київська, споруджена у 1037 р. на честь перемоги над печенігами. Було розбудовано й інші міста.

Дбаючи про мир та утвердження міжнародного становища Русі, він одружився спочатку з донькою норвезького короля Олафа, а згодом – з дочкою візантійського імператора. А також уклав шлюби своїх дітей з представниками правлячих європейських династій, за що і дістав «Тесть усієї Європи». Такі кроки Великого князя свідчили про його виважену, мудру зовнішню політику.

Ярослава Мудрого вважають творцем першої, видатної збірки феодального давньоруського права – «Руської Правди». За його правління поширилося і зміцніло християнство Київської Русі, оформилася організаційна структура й церковна ієрархія та вперше в історії церкви було затверджено митрополита-русина Іларіона.

Багато сил віддав князь Ярослав Мудрий розвитку торгівлі і створенню фінансової системи держави. З його іменем пов'язане стрімке зростання культурного рівня усього населення Русі, розвиток літописання, освіти, науки.

На честь перемоги русичів над печенігами у Києві 1037 року було закладено Софійський собор. У новозбудованій Софії Київській створено вищу школу, яка своїм рівнем наближалася до Константинопольського університету. І це на століття раніше, ніж перші університети у Західній Європі [2].

До самої смерті Великий князь Ярослав Мудрий був одноосібним правителем Русі, постійно дбаючи про матеріальний і духовний розвиток суспільства, закликаючи до єдності на основі віри в єдиного Бога. Про нього говорили наступне: «Муж державотворчого мислення, хранитель роду і народу» [3].

Ярослав Мудрий увійшов в історію як великий державний діяч; як людина, що зуміла перебороти власні фізичні вади; як хоробрий воїн; як справжній християнин; як видатний містобудівник.

Ярослав залишився в історії як великий містобудівник. При ньому в Києві було збудоване нове «Місто Ярослава» і Київ потужно розширив свої межі. Були споруджені численні церкви, на той час у Києві нараховувалося їх близько 400. На честь перемоги над ворогами Ярослав вибудував так звані «Золоті ворота», що вражали іноземців своєю пишністю. Його будівельний розмах виходив далеко за межі руської столиці. Він заснував міста на Волзі і берегах Балтики, на південних

кордонах Русі.

Ярослав був відданим поборником створення, відкриття шкіл, поширенню грамотності. За часів його правління були створені перші бібліотеки, одержала визнання і підтримку перекладацька діяльність. Багато книг древніх авторів, творів візантійських батьків церкви й істориків були переведені на слов'янську мову.

Період правління князя Ярослава Мудрого – це час внутрішньої стабілізації, що сприяла зростанню міжнародного авторитету Русі.

Література

1. Толочко П. П. Ярослав Мудрий / П. П. Толочко. – К.: Альтернативи, 2002. – 272 с.

2. Сто великих українців: [короткі біограф. нариси] / Н. В. Астапенко, О. К. Барашков, А. В. Дарибогова, Л. М. Дідух. – К.: Арій, 2008. – 496 с.

3. 100 видатних імен України / І. Ф. Шаров; [відп. за вип. М. І. Шпаковатий]. – К.: Альтернативи, 1999. – 496 с.

УДК 37:34(477)(043.2)

Ярошенко Т. С., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Пильгун Н. В., к.ю.н., доцент

НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ПРАВОВОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Загальновідомим фактом є те, що питання виховання та освіти мають сильний вплив на стан суспільства та правосвідомість його громадян. В сучасних умовах розбудови правової держави і громадянського суспільства в Україні значно зростає роль правової освіти та виховання, адже без глибоких правових знань еволюційний розвиток суспільства неможливий.

Проблема правової свідомості, культури та правової освіти на даний час є вельми актуальна, а необхідність її дослідження безпосередньо випливає із конституційного проголошення України правовою державою.

Загалом, правову освіту можна визначити як складову частину системи освіти, що полягає у здійсненні комплексу заходів виховного, навчального та інформаційного характеру, спрямованих, в свою чергу, на створення умов для набуття громадянами обсягу правових знань та навичок у їх застосуванні, необхідних для реалізації громадянами своїх прав і свобод, а також виконання покладених на них обов'язків. Конституція України в ст. 53 закріплює право громадян України на освіту, яке включає і право на юридичну освіту [1, с. 11].

Правова освіта є обов'язковим елементом навчально-виховного